

JANUARI: DRIEKONINGENWINTERTJE MET MATIGE VORST

OPEINDE – In januari was de temperatuur iets hoger dan normaal en de neerslag en zonneshijn lagen vér boven het gebruikelijke.

De openingsmaand van 2024 kende verschillende scenario's. Zandzakken voor de deur, ijspret en 'stormgeweld'. Alle drie elementen baarden misschien veel opzien, maar de atmosfeer is/was in korte tijd tot veel in staat.

Na de zeer natte herfst overschreed ook de louwmaand de 100mm-grens. Er werd een totaal berekend van 106,9 mm tegen normaal 82,3 mm. Vorig jaar kwam het regiototaal uit op maar liefst ... 140,6 mm.

Deze maand verliep in eerste instantie vrij koud, maar vanaf 22 januari kwam de temperatuur op een hoger niveau uit, waardoor de maand eindigde in de categorie iets te zacht. Het etmaalgemiddelde lag op 3,5 graad. Januari 2023 (5,4 graad) en 2022 (5,2 graad) waren vrij zacht, maar die van 2021 juist veel te koud (2,6 graad).

Eindelijk weer eens een maand met een teveel aan zonneshijn. Afgelopen drie maanden scheen de zon mondjesmaat, echter de vitamine brengende bron had nu het beste met ons voor. Zij produceerde 86 uren aan licht en dat is een overschot van 21 uren. Het werd de zonnigste januari sinds 2009 (ook 86 uren).

HENK

Het jaar 2023 eindigde met regen(buien) en het jaar 2024 begon met regen(buien). Een depressie stak namelijk op maandag 1 januari de Noordzee over, richting Denemarken en zorgde bovendien voor een vrij krachtige zuidwestenwind en aanvoer van relatief zachte lucht (8 graden). Die zachte lucht (Boornbergum op dinsdagavond 2 januari 11,5 graad) bleef aanwezig en ook de regen bleef maar vallen. In de nacht naar dinsdag en dinsdagochtend kwam er weer een behoorlijke hoeveelheid (circa 10 mm) naar beneden. Ten zuiden van Ierland had zich het lagedrukgebied Henk gevormd. Henkie had er wel zin in en zorgde voor leven in de brouwerij. Hij koerste dinsdag uitdiepend tot 971 hPa over het zuidoosten van Engeland over de Noordzee (nacht naar woensdag 3 januari) naar Denemarken. Overdag was het vrij rustig, maar in de avond liet Henk zijn tanden zien. De zuidwestenwind trok in onze omgeving aan tot hard, kracht 7, en aan de kust stormde het enige tijd. Vanwege de (zeer) zware windstoten kondigde het KNMI de (paniek)code oranje af. Naast de vele wind kletterde er ook weer veel regen neer en van 1 tot en met 3 januari noteerde Opeinde 60,8 mm, Drachten-KNMI 59,4 mm, Ureterp 59 mm, Haulerwijk 58,8 mm, Boornbergum 58 mm, Siegerswoude 56,7 mm, Sumar 54,1 mm en Drachten-W 53,1 mm.

RETENTIEPOLDERS

Was de situatie in december nog beheersbaar, nu werd er een strijd gevoerd tegen het steeds hoger wordende waterpeil. Om het water toch de baas te kunnen worden, werden op donderdag 4 januari voor het eerst in de geschiedenis retentiepolders volgepompt. Dat had zeker effect. Bovendien ging Pluvius een positieve rol spelen. In de nacht naar vrijdag 5 januari en vrijdag overdag viel er wel weer regen, maar de hoeveelheid (7 tot 9 mm) was flink wat minder dan we gewend waren.

'IISWILLE'

De temperatuur steeg op vrijdag 5 januari naar circa 6 graden, maar de noordoostenwind zette een koude luchtstroom in gang. Een zwakke storing veroorzaakte op zaterdag 6 januari veel bewolking en in de avond kleurde het aardoppervlak wat wit(tig). Daarna kreeg een sterk hogedrukgebied boven het zuiden van Noorwegen het voor het zeggen. Slecht voor de

gasrekening, maar goed voor het humeur, want de winter trad in. Een winter met vooral op dinsdag 9 en woensdag 10 januari veel zon. De temperatuur lag in de middag rond het vriespunt, maar de nachten gaven matige vorst. In de nacht naar donderdag 11 januari ging het kwik in Siegerswoude onderuit naar -7,7 graad, Boornbergum -7 graden, Opeinde -6,9 graad, Drachten-W -6,7 graad, Sumar -6,3 graad en Haulerwijk -6,1 graad. De gemalen waren nog volop in werking, maar desondanks werd er her en der (onverantwoordelijk) geschaatst.

WINTERSE BUIEN

De schaatspret stierf op donderdag 11 januari een zachte dood. Het hogedrukgebied koos positie boven Ierland en daardoor draaide de wind naar het noorden. De Noordzee vloeide een pakket bewolking over ons uit waaruit soms een vieze motregen viel. De temperatuur steeg geleidelijk naar +5 graden.

Met het verdwijnen van het hogedrukgebied naar de Atlantische Oceaan kwam de weg vrij voor een aantal depressies boven Scandinavië. Die systemen maakten de bovenlucht dermate koud dat de buien, die er de gehele week (maandag 15 tot en met donderdag 18 januari) vielen, gepaard gingen met hagel en sneeuw. Sommige buien lieten soms 2 tot 4 cm aan sneeuwhoogte achter en zorgden voor prachtige winterse taferelen. Een minder mooie bijkomstigheid was de gladheid. In de avond en nacht vror het 1 tot 4 graden en overdag reikte het kwik tot een enkele graad boven het vriespunt.

HERFSTIG

Na een prachtige vrijdag 19 januari volgde een zeer onaangenaam weekeinde. De temperatuur kwam op zaterdag 20 januari niet verder dan 2 tot 3 graden en zondag 21 januari moest het doen met 4 graden. De matige tot vrij krachtige wind uit een zuidelijke richting zorgde voor gevoelstemperaturen van ruim onder het vriespunt. Brrr.

Stormdepressie Isha deed ons zondagavond/nacht zomaar in de herfst belanden. De zuidzuidwestenwind wakkerde in de avond en nacht aan tot hard, kracht 7, en aan de kust stond een kracht 9 (storm). Daar uitschieters tot ruim 100 kilometer per uur, maar ook bij ons was het 'rûch waar' met windvlagen tot 80 kilometer per uur. De regenmeters ontvingen 8 tot 16 mm. Isha had haar kont nog niet gelicht of Jocelyn kwam dinsdagavond 23 januari binnen zonder kloppen. En weer ging het van dik hout zaagt men planken oftewel een harde wind en regen (7 tot 9 mm). Vrij veel wind en regen (6 tot 10 mm) geselden onze regio ook op vrijdagochtend 26 januari. Met uitzondering van dinsdag 30 januari zorgden hogedrukgebieden boven Midden-Europa voor de rest van de maand voor droogte en vooral veel zonneschijn op zaterdag 27 en zondag 28 januari. Op zondagochtend dook de temperatuur lokaal nog even onder het vriespunt (Haulerwijk en Siegerswoude -0,2 graad), maar voor het overige was het met middagtemperaturen van 7 tot 11 graden toch echt antiwinters.

Cijfers		Januari	
Station	Neerslag mm	Gem. Temp. ° C	Waarnemer
Boornbergum	113,0	3,5	H Reitsma/J Veenstra
Drachten	103,0		KNMI
Drachten-W	107,6	3,7	R. Visser
Haulerwijk	109,8	3,4	G. Teijema
Opeinde	107,4	3,3	J. Booi
Siegerswoude	108,9	3,2	A. Vermaas
Sumar	94,7	3,6	D. Strijker
Ureterp	111,0		U. Hosper
Gemiddeld	106,9	3,5	
Norm	82,3	3,2	
Overschot	24,6	0,3	Te warm

Zonuren	86
Normaal	65
Te zonnig	21